

Houellebecq in foto's

De Nederlandse kunstenaar Joep Neefjes heeft *Platform* van de Franse schrijver Michel Houellebecq 'verfotografeerd'. Van elke bladzijde uit de roman heeft Neefjes een willekeurige zin omgezet in een foto. Op die manier is een fragmentarisch beeldverhaal ontstaan. Het boek verschijnt morgen bij Ludion.

neef?

kind dat opeens op de stoep staat. De ene broer die de andere verradt. De aantrekkelijke actrice die eigenlijk niet zo goed kan acteren, maar die haar lichaam ook buiten de opnamen inzet om iets te bereiken. De gefrustreerde scenarioschrijfster met haar onbegrepen liefde. De filmster die al dan niet terecht wordt veroordeeld voor moord.

Maar Van Loy schrijft alles zeer vlak en dor op. Werkelijk niets krijgt enige diepte. Landschappen ga je niet voor je zien. Louie is een personage dat nooit op een interessante gedachte valt te betrappen. Dialogen worden ellenlang uitgescre-

Hij schrijft alles vlak en dor op; werkelijk niets krijgt diepte

ven. Het taalgebruik is suffig. Nooit kom je een origineel beeld tegen. En dan zijn 639 bladzijden wel een hele zit.

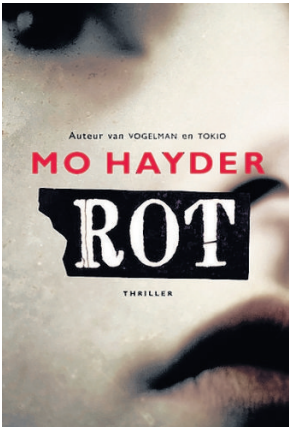
Bovendien zijn er technische fouten. Van Loy hanteert het vertelperspectief niet strak genoeg. Binnen één scène (een term die nu wel toepasselijk is) lezen we de gedachten van Louie en ook die van tegen speelster Elsie, zodat je je uiteindelijk voor geen van beiden interesseert. In dit boek had veel scherper gefocust moeten worden. De gedachten die worden weergegeven, stellen overigens bij geen enkel personage iets voor. Er wordt eigenlijk helemaal niet echt gedacht in deze roman; gedachten worden aangestipt.

Zoals ook handelingen worden aangestipt met van die zakelijke, maar dodelijk saaie zinnen. 'Ze begonnen te eten.' 'De camera klikte weer.' 'Er werd thee geschonken en gebak uitgedeeld, en tijdens het eten en drinken onderwierp Ida de jongen aan een verhoor.' Dit is mededelingenproza.

Natuurlijk, het gaat in dit boek allicht om de verpletterende leegte van Hollywood. Maar heeft daar dan nooit eens een keertje iemand ook maar iets interessants overwoogen, gepeinsd of geobserveerd?

ARIE STORM

Meeslepend familiedrama

Mo Hayder: *Hanging hill*
Bantam Press, € 16,99,
(Imp, American Book Center).
Vertaald door Yolande Ligterink
als ***Rot***,
Luitingh-Sijthoff, € 19,95

★★★★★

Bijna twintig jaar geleden kwam het tot een aanvaring tussen de zusjes Sally en Zoe. Zo ernstig dat hun ouders Zoe naar een andere school stuurden om erger te voorkomen. Tegenwoordig groeten de zussen elkaar op straat, maar meer ook niet. Ze hebben het al moeilijk genoeg zonder de ander.

De wat wereldvreemde Sally komt sinds haar echtscheiding geld tekort om fatsoenlijke kleren voor haar vijftienjarige dochter Millie te kopen. Deelname aan dure schoolreisjes is al helemaal niet aan de orde. Sally is te trots om financiële hulp van vrienden te accepteren en houdt met schoonmaakwerk haar hoofd boven water.

Zoe mag het dan als politierechercheur in het Engelse Bath verder hebben geschopt, daarvoor heeft ze een minder nette baan gehad en ze vreest nog steeds dat iemand die zwarte bladzijde wereldkundig zal maken.

Ongewild komen de zusters weer met elkaar in contact, door de moord op Lorne Wood, een schoolvriendin van Millie. Zoe maakt deel uit van het onderzoeksteam. Zelf denkt ze dat het fotogenieke meisje in het pornocircuit verzeild is geraakt, maar haar superieur is ervan overtuigd dat de dader gezocht moet worden in Lornes vriendenkring.

We wisten dat Mo Hayder tot de top van het misdaadgenre behoort, maar *Hanging hill* (*Rot*) is een krachttoer die zelfs haar trouwste fans zal verbazen. Het boek laat zich lezen als een meeslepend familiedrama, maar biedt tegelijkertijd een ontluisterend inkijkje in de wereld van de seksindustrie. Hayders dwarse humor en puntige vertel-

Mo Hayder

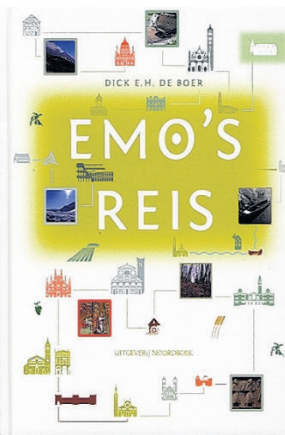
FOTO KATE COOPER

trant voorkomen dat de thematiek de lezer te veel wordt. Als alle rampen zijn verwerkt, lijkt het verhaal zelfs koers te zetten naar een happy end. Lijkt. Net wanneer we bijna

zijn ingedommeld bij de gevoelige vioolmuziek in ons hoofd, deelt Hayder een knock-out uit die nog lang nasuist.

HANS KNEGTMANS

In de voetsporen van abt Emo

Dick E.H. de Boer: *Emo's reis*.
Een historisch culturele ontdekkingsreis door Europa in 1212
Uitgeverij Noordboek
€ 24,95

★★★★☆

Op 8 november 1211 na de vroege mis vertrekt hij. Met zijn vriend, de timmerman en bouwheer Hendrik, begint Emo, de jonge abt van het enige jaren geleden gestichte 'Nijklooster' op de Romerswerf vlak bij het terpdorp Jukwerd, aan een ongewisse tocht. Het reisdoel: Rome.

Drie jaren van ruzie en juridisch getouwtrek over de bezittingen van het klooster hadden namelijk niets opgeleverd. De machtige bisschop van Munster was onvermurwbaar en de dagen van het klooster leken te zijn geteld. Er restte de ambitieuze Emo nog slechts één ding: zijn zaak persoonlijk bepleiten bij de heilige vader en hopen op zijn gunstig oordeel.

De lange route van het kleine klooster in het noordoosten van Groningen naar de heilige stad voerden Emo en zijn metgezel dwars door grote Duitse wouden, langs de soms nog verraderlijk stromende Rhône, over de besneeuwde toppen van de beruchte Mont Cenis.

Via de moerassige Povlakte, modderige bergpaden van de Appenijen, de oevers van het Trasimeense Meer kwamen ze uiteindelijk uit in het hart van het christelijke Europa.

Maar Emo's reis was niet alleen vol hindernissen, het voerde hem ook langs pas gestichte kloosters, over nieuw leven ingeblazen Romeinse heerwegen door steden waar het bruiste van de activiteiten.

En zelfs op de ontoegankelijke alpenpassen vond hij midden in de

winter onderdak in goed verwarmde herbergen.

Dat alles en nog veel meer weten we omdat Dick de Boer, emeritus hoogleraar middeleeuwse geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen, de reis van Emo onlangs heeft overgedaan. Hij reisde, letterlijk, in de voetsporen van deze middeleeuwse geleerde van Groningen naar Rome.

Hij deed dat aan de hand van wat Emo er ooit over schreef. Na zijn triomfantelijke terugkeer in het klooster (6 juni 1212), met een pauselijke brief op zak waarin hem alle rechten voor zijn klooster werden gegund, schreef Emo een summier verslag van zijn avonturen.

Dit handgeschreven document werd bewaard in het klooster, ter lezing van zijn volgelingen. Na Emo's dood heeft diens opvolger in het klooster, abt Menko, het gekopieerd. En dat handschrift is al die eeuwen bewaard gebleven.

Dick de Boer doet in zijn boek echter meer dan alleen maar de reis reconstrueren. Hij schetst tegelijkertijd een fascinerend beeld van de tijd waarin Emo leefde.

En dat was, zo blijkt, een enerverende: niets duistere middeleeuwen, maar een wereld in volle beweging, een wereld waarin geleerdheid, handel en bouwkunde bloeiden.

Een tijdperk ook waarin nieuwe ideeën en gedachten in een razend tempo het aangezicht van Europa veranderden.

Het boek heeft ook een heel bij-

zondere vormgeving. Na de uiterst boeiende inleiding, waarin de auteur Emo plaatst in zijn tijd en de lezers al direct een indruk krijgen van het bloeiende internationale intellectuele leven – Emo vertrok op jonge leeftijd vanuit Oost-Groningen om gedurende een jaar of tien in Oxford, Parijs en Orléans te studeren – moet het boek dwars worden gelegd. Het midden van de pagina vormt verder (letterlijk) de rode draad, de lijn waarlangs Emo reisde. Daarop staan alle belangrijke plaatsen die hij aandeed.

Op de rechterhelft van de pagina geeft de auteur vervolgens de details weer. Plattegronden van kloosters waar Emo verbleef, interessante gebouwen langs de route, historische gebeurtenissen en ga zo maar door.

De linkerkant van de bladzijde reserveert Dick de Boer voor meer algemene informatie over de middeleeuwen. Aan de hand van andere geschriften, troubadourliederen, hoofse literatuur en zelfs archeologische vondsten schetst hij een compleet beeld van dit tijdperk.

En passant ruimt hij daarbij een aantal hardnekkige misverstanden op, zoals de gedachte dat de middeleeuwen niet wisten dat de aarde rond was.

Emo's reis is een fascinerend, schitterend vormgegeven boek en één van de beste werken over de middeleeuwen die ik de afgelopen jaren heb gelezen.

JOOST VERMEULEN